

Základy: 11. Předurčení a svobodná vůle

Základy

Křesťanství je největší světové náboženství, a přesto o něm mnoho lidí mnoho neví. Pokud jste jedním z nich, pak je to skvělé místo, kde začít!

Věděli jste například, že křesťanství není o chození do kostela nebo o konání dobrých věcí? Je to o vztahu s Bohem. Tím se liší od ostatních náboženství. Křesťané se nemusí spoléhat na to, že se budou nějak extra snažit, aby byli dobří, ale oslavují skutečnost, že Ježíš dal svůj život místo nás, aby každý mohl mít tento vztah s Bohem jednoduše tím, že mu důvěřuje. Proto se křesťanství nazývá ‚Dobrá zpráva‘.

Sestavili jsme zde několik článků, které vás provedou základy. Pokud ale nevidíte, co hledáte, stačí hledat, nebo ještě lépe, klikněte na náš e-mail sitviry@post.cz a začněte konverzovat se skutečným křesťanem. Rádi zodpovíme jakýkoli dotaz, velký i malý.

Předurčení a svobodná vůle

Mnozí se potýkají s otázkou, jak je možné, že jsme předurčeni ke spáse, ale přitom máme svobodnou volbu. Podívejme se na to, co říká Bible.

Pokud se dva lidé podívají na minci z různých stran, to, co uvidí, bude naprosto odlišné. Pokud jsou Britové, jeden bude trvat na tom, že vidí hlavu panovníka, zatímco druhý bude trvat na tom, že vidí emblém. Vidí snad každý jinou minci? Ne – jen stejnou minci z různých stran. A tak je to i s mnoha pravdami v Bibli; mohou se jevit zcela odlišně podle toho, z které strany se na ně díváte. A právě když lidé trvají na tom, že existuje jen jedna strana, vznikají problémy a neshody. Nikde to není pravdivější než v této oblasti předurčení a svobodné vůle.

Co tato slova znamenají?

Predestinace je přesvědčení, že Bůh od věčnosti vyvolil ty, které hodlá spasit („vyvolené“), a že vše v životě koná s tímto cílem. Jeho milost vyhledává ty, které si vyvolil, a této milosti nelze odporovat – jsi-li povolán, přijdeš. Zastánci tohoto přístupu se často nazývají „kalvinisté“ podle francouzského teologa ze 16. století Jana Kalvína, který byl jeho silným zastáncem. Zatímco samotné slovo „předurčení“ se v Bibli vyskytuje pouze pětkrát (vše ve spisech apoštola Pavla), myšlenka, že lidé jsou Bohem vybráni nebo „povoláni“ k jeho záměru („vyvolení“), se vyskytuje v celé Bibli.

Bible učí jak o předurčení, tak o svobodné vůli – a nesnaží se je smířit, ponechává to v rámci tajemství samotného Boha.

Svobodná vůle je přesvědčení, že lidé mají schopnost rozhodovat se nezávisle na Bohu nebo jakémkoli jiném vnějším vlivu. Boží „vyvolení“ lidí je tedy založeno na jejich vlastní víře – odpovědi na něj – a jeho milosti můžeme buď odporovat, nebo ji přijmout – můžeme mu říci „ano“, nebo „ne“.

Každý člověk má tedy možnost volby ohledně svého věčného osudu. Tento přístup je často znám jako „arminianismus“, pojmenovaný po Jacobu Arminiovi, nizozemském teologovi ze 17. století, který jej navrhl jako reakci na Kalvínovo učení, jež někteří křesťané považovali za příliš tvrdé.

Stručně řečeno, zastánci „kalvinistického“ přístupu věří, že za svou víru vděčí svému vyvolení, zatímco zastánci „arminiánského“ přístupu věří, že za své vyvolení vděčí své víře.

Pravda v napětí

Bible obsahuje to, co se často jeví jako paradoxy – protiklady, které se zdají být neslučitelné (jako dvě strany mince, o nichž jsme se zmínili dříve). Je tomu tak ale proto, že vše vidíme z omezené, lidské, časově omezené perspektivy tohoto světa, a nikoli z neomezené, božské, nadčasové, jinovsévské dimenze Boha. Takže věci, které často vnímáme jako neslučitelné protiklady, jsou pro Boha pouhými aspekty jeho vícerozměrné pravdy. My se často chceme zaměřit na jeden aspekt této pravdy, zatímco Bůh dokáže udržovat všechny různé aspekty v dokonalém napětí.

To platí zejména v této oblasti předurčení a svobodné vůle, které se v Bibli vyskytují. Lidé často nakonec zdůrazňují spíše jeden aspekt než druhý v závislosti na tom, na které části Písma se zaměřují, nebo na svých vlastních okolnostech či zázemí (které nás nevyhnutelně zabarvují, i když si myslíme, že ne). Pravda je však taková: Bible učí jak o předurčení, tak o svobodné vůli – a nesnaží se je smířit, ponechává to na tajemství samotného Boha.

Bůh může uskutečňovat svou vůli a záměry v činech lidí a skrze ně takovým způsobem, že jeho vůle je vždy naplněna, a přesto lidská vůle není nikdy porušena.

Například ve Sk 13,48 se píše: „všichni, kdo byli určeni k věčnému životu, uvěřili“. V tomto krátkém výroku vidíme, že spasení zahrnuje jak Boží určení, tak lidskou víru. Na jedné straně Bůh absolutně „volí“ (vybírá) lidi – „všechny, kteří byli určeni k věčnému životu“ (viz také např. 5 Moj 7,7-8; Jan 15,16; Římanům 8,33; Ef 1,5-11; 1 Petr 2,9), protože není možné, aby se hříšní lidé sami spasili. A aby to podtrhla, Bible dokonce říká, že Bůh si nás vyvolil dříve, než vznikl náš život (Jeremiáš 1,5) a svět sám (Ef 1,4). Pokud tedy toto neubírá našemu podílu na spasení a neukazuje, že je zcela závislé na Bohu, co tedy ano?

Na druhou stranu však tentýž verš říká, že „všichni, kdo byli určeni k věčnému životu, uvěřili“ – jinými slovy, i lidé museli sehrát svou roli.

Ve skutečnosti je v celé Bibli volba Boha a jeho cesty považována za naši vlastní odpovědnost, a proto jsou lidé neustále vyzýváni, aby se rozhodli a činili pokání a obrátili se k Bohu (např. Mk 1,15; Jan 1,12; Sk 2,38; 3,19; 16,31; 17,30) – nemělo by to smysl, pokud bychom k tomu neměli žádnou schopnost. A protože Bible často ukazuje, že Bůh si přeje, aby byli spaseni všichni (např. 1 Timoteovi 2,3-6; Titovi 2,11; 2 Petrovi 3,9), jak to může být pravda, když se rozhodl spasit jen některé?

Kdyby spása závisela na „mně“ a mých úspěších, většina z nás by se cítila velmi nejistě, pokud jde o naši spásu vůbec.

Zde je tedy příklad pravdy v napětí. Další příklad najdeme v Římanům 8,28-30: „A víme, že Bůh ve

všem jedná pro dobro těch, kdo ho milují a jsou povoláni podle jeho záměru. Neboť ty, které Bůh předzvěděl, také předurčil, aby byli připodobněni obrazu jeho Syna, aby on byl prvorozený mezi mnoha bratry a sestrami. A ty, které předurčil, také povolal; ty, které povolal, také ospravedlnil; ty, které ospravedlnil, také oslavil.“

Myšlenka předurčení ke spáse a k cíli v těchto verších nemůže být jasnější; a přece ti, které Bůh „předurčil“, jsou ti, které „předzvěděl“ – jinými slovy, znal nás dříve, než jsme ho poznali, a také věděl, že se rozhodneme odpovědět jemu a jeho lásce, a proto nás vyvolil a předurčil.

Místo arogance by však úžas nad tím, že jsme Bohem vyvoleni a povoláni, měl přinášet pokoru, údiv nad výsadou být Božími dětmi, povzbuzení v našich těžkostech a odpor k našemu hříšnému, sobeckému jednání.

Oba aspekty – Boží vyvolení i lidská odpověď – jsou naprosto a stejně podstatné. Přesto zůstává záhadou, jak do sebe zapadají – i když se to Pavel v Listu Římanům 9-11 snaží co nejlépe vysvětlit. V celé Bibli je jasné, že Bůh může uskutečňovat svou vůli a záměry v jednání lidí a skrze ně takovým způsobem, že se jeho vůle vždy naplní, a přesto lidská vůle není nikdy porušena (např. Přísloví 16,1-4.9).

Pokud Bůh dokáže žít s pravdou v napětí, pak bychom možná měli i my. Rozhodně je to lepší než anatematizovat ty, kteří s námi v tomto ohledu nesouhlasí.

Účel těchto učení

Je nesmírně důležité si uvědomit, že „učení“ (soubor základních přesvědčení) v Bibli není nikdy dáno samoúčelně. Kdyby to bylo účelem, pak by nám Bůh dal spíše encyklopedii než knihu s rozvíjícím se příběhem. Učení spíše spojuje pravdy z různých částí Bible a různých bodů jejího příběhu, aby nám pomohla lépe poznat Boha a jeho záměry. A to platí i o těchto dvou učeních.

Kdyby spása závisela na „mně“ a mých úspěších, většina z nás by se cítila velmi nejistě, pokud jde o naši spásu vůbec.

Myšlenka předurčení nám má přiblížit jistotu spasení v Kristu. Kdyby spása závisela na „mně“ a mých úspěších, většina z nás by se cítila velmi nejistá, pokud jde o naše spasení vůbec, protože, pokud jsme upřímní, máme většinou více neúspěchů než úspěchů. Protože však spása zcela závisí na Bohu a na tom, co pro nás udělal v Kristu skrze svou smrt na kříži, pak můžeme mít neuvěřitelnou jistotu, že se nakonec dostaneme k Bohu. Proto se pravda o předurčení často objevuje v Bibli v situacích, kdy Boží lidé potřebovali povzbuzení, že to skutečně zvládnou, nebo že Boží plán neselže.

Stejně tak myšlenka svobodné vůle má za cíl přiblížit nám, jak je důležité nejen pokračovat v životě a čekat, zda budeme (nebo nebudeme) spaseni, ale spíše aktivně zkoumat pravdu, kterou přináší Ježíš, a rozhodnout se ho následovat; a poté, co jsme spaseni, nejen „sedět“, ale spíše ze všech sil usilovat o Krista (např. Flp 3,7-14) a hrát svou roli „Božích spolupracovníků“ (např. 1 Kor 3,9).

Bible učí o obou stranách mince; a obě strany mince jsou potřebné.

Kdosi to kdysi popsal takto: Než se staneme křesťany, je to, jako bychom stáli přede dveřmi, nad kterými je cedule s nápisem: „Kdo chce vstoupit, může.“ A tak se stáváme křesťany. Ale poté, co jimi projdeme, se ohlédneme a nad stejnými dveřmi vidíme ceduli s nápisem: „Povolání a vyvolení Bohem.“ Všichni jsme povoláni a vyvoleni Bohem. Dveře, které zvou, jsou tytéž dveře, které ujišťují.

Ale místo arogance by měl úžas nad tím, že jsme Bohem vyvoleni a povoláni, přinášet pokoru, údiv nad výsadou být Božími dětmi, povzbuzení v našich těžkostech a odpor k našemu hříšnému, sobeckému jednání.

Potřeba pokory a činů

Učení o předurčení (o tom, že jsme Bohem vyvoleni a povoláni) by v nás nemělo vyvolávat aroganci, která by vedla k jakémukoli pocitu „Bůh si vybral nás, a ne je“. To se bohužel stalo izraelskému národu, lidu vyvolenému a povolánému Bohem, který však byl odmítnut (přinejmenším dočasně), když odmítl svého Mesiáše - což je složité spojení předurčení a svobodné vůle, pokud vůbec existuje, a tajemství, které Pavel důkladně zkoumá v Listu Římanům 9-11 (se vzrušujícím výsledkem!).

Je smutné, že stejná arogance se občas objevuje i v některých směrech církve v průběhu jejích dějin.

Místo arogance by však úžas nad tím, že jsme Bohem vyvoleni a povoláni, měl přinášet pokoru (1 Kor 1,26-31), údiv nad výsadou být Božími dětmi (Ef 1,3-12), povzbuzení v našich těžkostech (Ř 8,28-39) a odpor k našemu hříšnému, sobeckému jednání (Kol 3,12-14).

Měla by nás také podněcovat ke sdílení dobré zprávy o Ježíši s těmi, kdo ho ještě neznají - pokud jsme arminiani, protože chceme dát každému šanci, aby ji slyšel a odpověděl na ni; pokud jsme kalvinisté, protože chceme, aby si nás Bůh použil k nalezení těch, které si vyvolil.

Ať už zaujmeme jakýkoli přístup, měl by vést k činům!

[Christianity United Kingdom](#)

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)